

ενόπια

19

Τηλέμαχος

Τον γνώρισα λίγο καιρό μετά τον ερχομό μου στην Αυστραλία. Ήτανε τότε καμιά εξηνταριά χρονών, ασπρομάλλης, μάλλον κοντός κι αδύνατος. Ήταν λιγόλογος. Αν δεν του μιλούσες, δεν άκουγες τη φωνή του. Έπρεπε να πας εκεί στο μικρό τραπεζάκι της Λέσχης, όπου καθότανε πάντα μονάχος, να τουμίλαγες. Και τότε μπορούσες να του πάρεις καμιά απάντηση. Αν ήταν κάτι που δεν τον ενδιέφερε, δεν έβγαζε λέξη. Αν το θέμα ήτανε “γενικού ενδιαφέροντος”, τότε ίσως να σου έλεγε κάτι βιαστικά.

Από άλλους έμαθα πως τον λέγανε Τηλέμαχο Γαβριηλίδη και πως ήρθε στην Αυστραλία πριν τον πρώτο πόλεμο. Οι γονείς του είχανε πεθάνει από καιρό και δεν είχε κανένα συγγενή εδώ στην Αυστραλία. Κι αυτό του έκανε τη ζωή δυσκολότερη στα πρώτα χρόνια του ερχομού του.

Μου διηγήθηκαν την πρώτη απογοήτευση που δοκίμασε όταν, από Τηλέμαχο Γαβριηλίδη, τον έκαναν Τεντ Έβρηλ.

– Όχι Τεντ, βρε αδελφέ. Τηλέμαχος! Αυτό το όνομα μου δώσανε στην εκκλησιά και έτσι με φωνάζουνε όλοι. Γιατί να το αλλάξω;

– Τηλέμαχος δεν θα πει τίποτα εδώ στην Αυστραλία. Είναι και δύσκολο να το προφέρεις, του έλεγαν οι πατριώτες του και τ’ αφεντικό του. Τεντ είναι πιο εύκολο για τους Αυστραλούς. Για δοκίμασε να βάλεις κάποιον να προφέρει Τηλέμαχος. Για δοκίμασε.

Και ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης θέλησε να εξακριβώσει, αν αυτά που του λέγανε οι άλλοι ήταν σωστά. Έπιασε μια απ’ τις κοπέλες που δούλευαν μαζί. Με σπασμένα τα αγγλικά την παρακάλεσε να πει την λέξη.

– Τηλέμαχος, πληζ. Τη-λέ-μα-χος.

Η κοπέλα κάθε φορά επαναλάμβανε: Τή-λέ-μ-...

Το πρόσωπο του Τηλέμαχου φωτιζόταν σε κάθε συλλαβή. Μα στην τελευταία, στο “χος” επάνω, τα πράγματα πήραν τραγική εξέλιξη. Η κοπέλα δοκίμασε έτσι, δοκίμασε αλλιώς. Και πάνω που έβαζε τα δυνατά της να πει εκείνο το ευλογημένο “χος”... της έφυγε η ψεύτικη μασέλα που φορούσε. Όλοι γύρω σκάσανε στα γέλια*.

– Δεν στα λέγαμε εμείς; Να, πήγαινε σ’ όποιον θέλεις, και θα δεις... κι άλλες μασέλες στον αέρα.

Ο Τηλέμαχος ντροπιάστηκε, κοκκίνισε, θύμωσε, μα δεν έβγαλε λέξη. Πήγε πίσω στον πάγκο του, δούλεψε ίσαμε που έκλεισε το μαγαζί. Ύστερα τράβηξε για το δωμάτιό του. Κι εκεί μοναχός έβαλε κάτω όλα τα κέρδη κι όλες τις ζημιές που αντιμετώπιζε στον ξένο τόπο. Σήμερα σου αλλάζουν το όνομα σκέφθηκε. Αύριο σου επιβάλλουν να ξεχάσεις τη γλώσσα σου. Μεθαύριο ίσως θα σου ζητήσουν να ξεχάσεις την Πατρίδα, ίσως, τους δικούς σου, τον εαυτό σου...

Κι εκεί στην μικρή καμαρούλα που είχε νοικιάσει, μόνος μέσα στη νύχτα, ανάμεσα στους τέσσερις τοίχους, ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης, εικοσάχρονος τότε, έκρυψε το πρόσωπό του μέσα στις παλάμες του και άφησε τα δάκρυά του να τρέξουν ποτάμι*.

Την άλλη μέρα πήγε στο μαγαζί με την απόφαση παρμένη. Ναι, θα άλλαζε το όνομά του, μα... ως εκεί και μη παρέχει. Τίποτε άλλο. Ούτε θρησκεία, ούτε Πατρίδα, ούτε δικούς του. Αυτά όλα θα τα κράταγε μέσα του ατόφια και ιερά όπως τα πήρε μαζί του, όταν έφυγε απ’ την Ελλάδα.

Καθώς μπήκε στο μαγαζί, στάθηκε στη μέση, φώναξε την Αυστραλέζα με τη μασέλα και με φωνή γεμάτη συγκίνηση της φώναξε δυνατά για να τον ακούσουν όλοι.

– Μάι νείμ ιζ Τεντ Έβρηλ. Αυτό μόνο.

Ύστερα πήγε και άλλαξε για ν’ αρχίσει δουλειά...

Διασκευή: Ανάργυρος Φατσέας

*σκάσανε στα γέλια = γελάσανε πολύ

*άφησε τα δάκρυά του να τρέξουν ποτάμι = έκλαψε πολύ και για πολλή ώρα

Ο Ανάργυρος Φατσέας γεννήθηκε στο χωριό Ποταμός των Κυθήρων το 1907. Μετανάστευσε στην Αυστραλία (1924). Δούλεψε σε καφεσινατόρια και αναψυκτήρια των περιοχών της Νέας Νότιας Ουαλίας. Εργάστηκε στον ελληνικό τύπο του Σύνδευ και ως δάσκαλος της αγγλικής γλώσσας για τους Έλληνες που υπηρετούσαν στον αυστραλιανό στρατό. Δίδαξε επίσης στο σχολείο της ελληνικής κοινότητας του Σύνδευ. Έχει δημοσιεύσει διηγήματα, ποιήματα και θέατρο που αναφέρονται στη ζωή των ελλήνων μεταναστών στην Αυστραλία. Πολλοί έλληνες της Αυστραλίας έχουν ακούσει ομιλίες του από τον εθνικό ραδιοφωνικό σταθμό της Αυστραλίας ABC.

Ερωτήσεις:

- Πώς ήταν στην εμφάνισή του ο Τηλέμαχος Γαβριηλίδης;
- Γιατί άλλαξε το όνομά του;
- Δέχτηκε με ευχαρίστηση την αλλαγή του ονόματός του;
- Ποια στοιχεία του "προσώπου" αποφάσισε να μην αλλάξει ποτέ;
- Ξέρεις έλληνες που έχουν αλλάξει τα ονόματά τους; Γιατί τα αλλάζουν; Ποιό ήταν το όνομά τους στην ελληνική γλώσσα και ποιό είναι τώρα;
- Εσένα πώς προτιμάς να σε φωνάζουν, με το ελληνικό βαπτιστικό σου όνομα ή με το ξένο; Γιατί;

Λεξιλόγιο

ο αδύνατος-η-ο
κατάγομαι
η ζωή
ο εύκολος-η-ο
δουλεύω
ο ψεύτικος-η-ο
η μασέλα
το δωμάτιο
δοκιμάζω
η θρησκεία